

بازشناسی مفهوم و اصول هویت در اثر معماری*

دکتر محمدرضا سلیمانی**، دکتر ایرج اعتصام***، دکتر فرح حبیب****

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۱۰/۰۴، تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۲/۰۲/۱۶

چکیده

مفهوم هویت یکی از پیچیده‌ترین مباحث حوزه علوم انسانی است که ریشه‌های آن را بایستی در علومی چون فلسفه، روانشناسی و جامعه‌شناسی جستجو کرد. از طرفی مفهوم هویت در آثار معماری نیز ارتباط عمیقی با تعریف مفهوم هویت در انسان داشته به گونه‌ای که یک اثر، به عنوان نمادی از شخصیت فرد به شمار می‌آید. علی‌رغم تناقضات گوناگون در رابطه با کاربرد این مفهوم در حوزه معماری، اغلب نظریه‌پردازان تعریف آن را به عنوان معنا یا سطحی از معنا پذیرفته‌اند. این معنا، مرتبط با میزان تعامل میان فرد و محیط مصنوع بوده و در کنش متقابل میان آنها تعریف می‌گردد. در پژوهش حاضر، این کنش متقابل در یک مدل ارتباطی میان معمار، اثر معماری و مخاطب تعریف گردیده و بر مبنای تحلیل محتوای متون به دست آمده از روش کتابخانه‌ای، معیارهایی مشخص به عنوان اصولی برای هویت بخشی به آثار معماری تعیین گردیده است.

واژه‌های کلیدی

هویت، معنا، انسان، ارتباط، کنش متقابل

* این مقاله برگرفته از رساله دکتری نگارنده با عنوان «بازخوانی ساختار هویت در معماری معاصر ایران» است که به راهنمایی دکتر ایرج اعتصام و مشاوره دکتر فرح حبیب انجام پذیرفته است.
** دانش آموخته دوره دکترای معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران. (مسئول مکاتبات)

Email: amr.soleimani@gmail.com

*** استاد دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

Email: ietessam@hotmail.com

*** استاد دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

Email: f.habib@srbiau.ac.ir